

Behandling af Udkast til Lov, angaaende Godtgjorelse for de i Krigsaarene 1848—51 præsterede militaire Fribefordringer (Lovudkastet findes i Anhanget under Nr. XC. Sp. 484).

Bregendahl: Dette Lovforslag var allerede under det sidst afholdte Folkething til første Behandling, og der blev vedtaget, at der skulde nedsættes et Udvalg til nærmere at overveie Sagen; men, da dette Udvalgs Nedsættelse først skete, om jeg ikke erindrer feil, den 9de eller 10de Januar d. A., saa er det jo ikke at forudsætte, at der fra Udvalgets Side er foregaaet nogen videre Forhandling om Sagen. Første Behandling var forrige Gang meget kort, idet der dengang var saagodt som kun et enkelt Punkt, der blev berørt; derimod kan jeg ikke nægte, at jeg finder mig foranlediget til nu at fremkomme med nogle Bemærkninger i Anledning af Lovforslagets Hovedbestemmelser. Grunden til, at jeg ikke fremførte dem allerede ved den forrige Behandling, var begrundet i, at jeg ikke dengang havde Leilighed dertil, da jeg ganske nylig var kommen tilstede her, og jeg ikke dengang havde modtaget den yderligere Opfordring dertil, som jeg nu har modtaget, idet jeg fra et større District i en af de Egne, som Lovforslaget især vedkommer, har modtaget særlig Opfordring til at fremhæve nogle Betænkeligheder mod Lovforslaget. Dette Lovforslag er jo væsentligt bygget paa den Grundanskuelse, at der ikke kan blive Spørgsmaal om at give de Paagjældende, der have præsteret disse Kjørler, en fuldstændig Erstatning; det er vist en ganske rigtig Anskuelse, som Regjeringen i saa Henseende er gaaet ud fra, at der ikke bliver Spørgsmaal om, i det Hele at give dem fuldstændig Godtgjorelse for det Tab, som de virkelig have lidt ved at præstere disse Friksjørler; men det forekommer mig, at man ikke saa ganske correct har gennemført denne Anskuelse i Udkaster. Dette er navnlig Tilfældet med Hensyn til Maaden, hvorpaa Vedkommende skal komme til Godtgjorelsen, og Maaden, hvorpaa Fordringen til Godtgjorelsen skal fremsættes. Det vil være yderst besværende for de Vedkommende, der kunne gjøre Fordring paa Godtgjorelse efter dette Lovudkast, at de

skulle forholde sig saaledes, som § 5 forudsætter, idet det skal afhænge af, om Vedkommende gjør nogen Fordring paa den Godtgjorelse, der kunde tilkomme ham, og dernæst, at det skulde afhænge af, om han kan præstere noget Beviis. Jeg vil vel indrømme, at der efter Lovudkastet just ikke kan være Spørgsmaal om noget strengt juridisk Beviis; men § 5 forudsætter dog, at de skulle bilægge deres Fordring med Dvitting for de ydede Afgifter eller, hvis saadan ikke have, med andre Beviisligheder. Dette, troer jeg, vil være i yderste Maade besværligt for de Vedkommende, og desuden vil den hele Bestemmelse om, at de selv skulde fremsætte deres Fordring, udsætte dem for, naar der opkastes nogen Tvivl, og som let kunde opstaae, da det vist er de Færreste, der ere i Besiddelse af Dvitting for de ydede Kjørler, at komme til at give Møde for den Commission, som i Lovforslaget forudsættes at skulle bedømme Sagerne, hvilket yderligere vil forøge Byrden, og det vil vist træffe sig, at Mange ville faae mere Uleilighed af denne Maade at komme til Godtgjorelse paa, end hele Godtgjorelsen er værd. Nu kan man jo vel sige: saa kunne Vedkommende, naar de forudsee dette, lade være at gjøre Fordring paa Godtgjorelse, saa slipper Staten jo for at udrede denne Godtgjorelse; men jeg troer dog ikke, at det egentlig er det Formaal, man har sat sig. Dertil kommer, at jeg troer, at det heller ikke er meget heldigt, at man i denne Sag, hvor der dog ikke er Spørgsmaal om at yde Godtgjorelse for et Tab, som kan siges at være af nogen ganske særdeles Betydning for de Paagjældende, i Særdeleshed for de Kjøreligtige, der selv have udført Kjørselen og altsaa ikke have haft nogen ligefrem Pengedgift, skal have en Commission, for hvilken de Paagjældende skulde give Møde. Jeg troer i det Hele taget, at Indretningen af denne Commission er meget lidet hensigtsmæssig. Det er, synes mig, efter Bestaffenheden af det Tab, om hvis Erstatning her er Spørgsmaal, en vel storartet Foranstaltning, denne Bestyrelse, der bestaaer af 2 Regjeringscommissairer for det hele Land, tilligemed de øvrige Medlemmer af Commissionen, som Lovforslaget forudsætter. Jeg troer, at Sagen kunde afgjøre